

**Europos Didžiųjų Sekretorių Susirinkimas
Dublinas, Spalio 9 d, 2004 m**

**R.W. Br. .M.: W.:W.:
Grand Secretary, Grand Lodge of Ireland**

Ar Jums kada nors yra tekę bent trumpam stabtelėti ir susimąstyti, kas gi iš tiesų yra Mūrininkija ir ko gi ji siekia? Jei taip, nesitikėkite atrasti paprastą atsakymą ir nepriimkite tų saldžių išvedžiojimų, kuriuos taip dažnai girdime, vos tik išskyla diskusija šia tema. Akivaizdu, kad daugelis net kaip reikiant apie tai nepagalvojo, tačiau, nepaisant to, nėra visiškai patenkinti savo naryste Brolijoje. Daug kam užtenka žinoti, kad yra susitikimai, yra bendravimas, suteikiantis papildomo šarmo gyvenimui ir to užtenka.

Prieš priėmimą Brolija įsitikina, kad Ieškantysis „turi gerą reputaciją draugų ir kaimynų akyse“. Taip pat jis yra taikus, paklusnus įstatymams ir pavyzdingas, gerai sutariantis su aplinkiniais. Po to Ieškantysis iškilmingai pareiškia, kad jis ateina „su iš anksto susidaryta gera nuomone apie Ordino meistriškumą, todėl trokšta žinių ir nori tobulėti tarp kartu su Brolijos nariais“. Galų gale priėmimo metu jam yra pasakoma, kad Mūrininkija yra „paremta socialinėmis ir moralinėmis vertybėmis“. Jis yra raginamas mokytis tinkamai atlikti pareigas Dievui, artimui ir sau pačiam, puoselėti Mūrininkijos vertybes asmeniniame gyvenime ir viešumoje, dalinti labdarą ir brolišką meilę.

Pasiekus Antrąjį laipsnį, broliui pasakoma, kad jis „turi ne tik pritarti Brolijos principams, bet ir įgyvendinti juos praktiškai“. Pagaliau įžengiant į Trečiąjį laipsnį, įtvirtinama, kad „jo poelgiai turėtų tapti pačiu geriausiu pavyzdžiu kitiems“. Vėliau jau, kopiant Brolijos karjeros laiptais, kai jis pasodinamas į savo Ložės sostą, įteikiamas išsamus poelgių ir požiūrių instrukcijų lapas. Taip, perimdamas pagrindinius Mūrininkijos principus, jis turėtų sustiprinti savo tikėjimą, geranoriškumą ir tapti puikiu pavyzdžiu kitiems.

Žinoma, neretai yra tikimasi, kad Mūrininkija pasirūpins, jog būtų būtent taip, tačiau realiame gyvenime laisvasis mūrininkas su aplinkiniais žmonėmis bendrauja kaip atskira asmenybė, o kartais, reikia pripažinti, ir visai ne mūrininkiškomis kategorijomis. Kita vertus, Mūrininkija yra intelektualinės filosofinės pratybos, sukurtos ir taikomos tam, kad didintų individo įnašą į visuomenę, plėstų jo vidinį pasaulį kur kas greičiau, negu jis tai darytų asmeniškai.

Priėmimas į Ložę ir pareigų joje suteikimas yra aiškus įrodymas ir patvirtinimas, kad išrinktasis turi tas dorybes ir vertybes, kurias išpažįsta Brolija. Šis patvirtinimas leidžia pagilinti savo paties suvokimą ir savo ruožtu skatina sąmoningumą bei tikėjimą. Tolesnis paaukštinimas – Antrasis ir Trečiasis laipsniai – dar kartą liudija apie tai, kad Brolija, priimdama naują narį, nesuklydo, kad narys yra ne tik dorybingas, bet ir sparčiai mokosi to, kas jam suteikiama, todėl gali žengti toliau. Savaiame suprantama, tai leidžia broliui pajusti dar tvirtesnę pasitikėjimą savo jėgomis ir vidinį pasitenkinimą.

Ložė moko daugelio dalykų, kurių negalima patirti kitomis sąlygomis ir kuriuos paprastais buitinais žodžiais apibrėžti būna labai sudėtinga. Broliui tenka mokytis savarankiškai mąstyti, kalbėti viešai, priimti sprendimus, balsuoti, o galų gale – netgi pirmininkauti susirinkimuose. Tai yra neįkainojamas turtas, žvelgiant iš įvairių pusių, ir ne vienam tai yra bene vienintelė galimybė mokytis, plėsti įgytas žinias, praktikuoti bei tobulinti savo įgūdžius.

Reikia pastebėti, kad daugelio šių dalykų – sąlygiškai pavadinkime tai „masonišku produktu“ – broliui tenka mokytis vienumoje. Neretai geroji simboliškoji Mūrininkijos pusė yra užmirštama, ypač jei brolis netrykšta entuziazmu, o jo protas – nėra pratęs prie nuolatinės saviugdės. Norisi atkreipti dėmesį ir į tai, kad Mūrininkija patenkina daugelį vidutinio žmogaus psichologinių poreikių. Žvelgiant plačiau, vyrai yra kur kas labiau priklausomi nuo genties instinktų nei moterys. Jie jaučia poreikį priklausyti draugijai, komandai, o Ložė puikiai atlieka šią rolę, valdydama susidariusią žmonių grupę, kiekvienam suteikdama charakteringus ženklus, pagal kuriuos sprendžiama kiekvieno vieta hierarchinėje struktūroje. Be to, Brolija savo nariams padeda realizuoti ir daugelį asmeninių interesų ar pomėgių, kurių jie dėl tam tikrų aplinkybių negali realizuoti darbe ar namuose – aktorinio talento, ceremonijų, valdymo, atsakomybės ar labdaros. Taip pat Ložė suteikia vidinę harmoniją ir taiką, neišsemiamą it rojus ramybę, padedančią pamiršti išorinio gyvenimo sumaištį ir bent trumpam nuo šios sumaišties atitrūkti. Juk kartais reikia pakrauti ir amžinojo gyvenimo judėjimo baterijas, tad viena iš Ložė užduočių – padėti savo broliams tai padaryti, kad vėl pasipildytų gyvybiškos jėgos ir būtų galima toliau našiai dirbti kasdieniniame gyvenime. Tie, kurie patiria rimtesnius gyvenimo išbandymus, pavyzdžiui, atleidimą iš darbo, netektį, ligą, depresiją, kylančią dėl ilgalaikio streso, puikiai žino, kaip sunkiais gyvenimo atvejais gali padėti ramybės ir visuotinio palaikymo atmosfera, tvyranti Ložėje.

Mūrininkija neteikia finansinės paramos savo broliams, bet kaip ir dera tikroje Brolijoje, jos nario pagalbos prašymas niekuomet nelieka neišgirštas. Brolis visuomet gali žinoti, kad jam bus pagelbėta – jei ne finansiškai, tai bent jau nuoširdžiu žodžiu ar geru patarimu. Labdara yra natūrali Brolijos veiklos dalis, propaguojama itin plačiai Mūrininkijos etikoje, tačiau ji tikrai nėra pagrindinė Ordino įsikūrimo priežastis. Man dar neteko girdėti geresnės minties apie labdarystę negu pasakė Anglijos Didžiosios Ložės Didysis Meistras H.R.H. Kento grafas 2001 metų balandį: „Jei jau prakalbome apie labdarą, leiskite man priminti, kad Mūrininkija pati iš savęs nėra labdara. Dar daugiau – labdara netgi nėra pagrindinis Brolijos tikslas. Ji tik išreiškia tikrąją Mūrininkijos dvasią, parodo ne vien pačiai Brolijai, bet ir visuomenei, kad žmogaus širdis, nors ir yra beribė, geranoriškai dirbant, jos ribas dar galima išplėsti“.

Mūrininkija ir pagrindinis jos tikslas – brolių dvasinis savęs tobulinimas – niekaip nesusijęs su materialiuoju pasauliu, o su intelektualinės, moralinės ir filosofinės minties raida. Kaip sakoma gražiai ir emociška ritualo kalba, „kad užimtume savo vietą kaip gyvi akmenys šiame milžiniškame dvasiškame statinyje, statomame ne žmonių, o Aukščiausiojo rankomis“. Šioje hipotetinėje visumoje visapusiškai ištobulėjęs žmogus visą savo gyvenimą bendraudamas su aplinkiniais, turi tapti kuo labiau naudingas visuomenei, taip realizuodamas išpūdžius ir pasižadėjimus, duotus iniciacijos metu.

Kiekvienas žmogus, kuris bent šiek tiek yra linkęs į savistabą, dažnai savęs paklausia: „kas aš ir kur aš esu?“ Ir netgi tokia organizacija kaip Laisvųjų Mūrininkų Ordinas turėtų bet retkarčiais savęs paklausti: „kas mes tokie esame ir kurgi mes einame?“ Į klausimą, kas mes esame, iš esmės lyg ir yra atsakyta. Esame Brolija, kurios narius sieja broliška meilė ir Tikrosios Tiesos paieškos. Jos ieškodami galime išreikšti save, kelti savo, o kartu ir visuomenės moralės lygį. O, sėdamiesi išmintį iš Dievo, galime mokytis gerbti ir mylėti savo artimą. Ši pagarba gimdo toleranciją bet kokiam požiūriui, bet kokiems religiniams įsitikinimams ar politinėms pažiūroms. Tad jeigu mes vykdysime Mūrininkijos užsibrėžtą misiją, nuolat plėsis ir kis mūsų pačių požiūris. Susitelkdami ties savo vizija, padedančia pagilinti savo supratimą ir priartinančią mus prie Didžiojo Visatos Architekto, tampame dvasingesni ir pamatome tuos dalykus, kurių kitu atveju galbūt niekada nepamatytume. Dar daugiau – viena iš mūsų užduočių yra keisti šį ydingą ir ribotą šiuolaikinės visuomenės požiūrį, tvirtinantį, kad materialinė sėkmė žmogui yra svarbesnė nei jo išipareigojimai prieš kitus.

Jeigu jau prabilume marketinginiais terminais, tai į Mūrininkiją turėtume žiūrėti kaip į produktą. Juk, kita vertus, tai ir yra produktas – ką mes parduodame, pritraukdami naujus narius ar bendraudami su tais, kurie nariais taps tik tolimoje ateityje. Vadinasi, mes lygiai taip pat turėtumėme galvoti ne tik apie tai, kaip gerinti savo produktą, bet ir suteikti jam kuo patrauklesnę pakuotę.

Tiktai nereikia užmiršti, kad pati iš savęs Mūrininkija yra per daug stabili – atvirai kalbant, labai nedaug galime koreguoti šį produktą tiek iš vidaus, tiek iš išorės. Mūrininkijos suvokimas ir principai yra išlaikę šimtamečius laiko išbandymus ir nūdieną pasiekė kaip tik tokie, kokius juos regime. Nėra galimybių ir keisti produktą, ir tuo pačiu metu palikti jį tokį, koks jis yra. Tad jei mes jau pasiryžome žengti į priekį ir koreguoti savo kelią, turime tiksliai žinoti, kad tai, ką darome, yra teisinga. Tikrai nepraeis daug laiko, kol kas nors nuspręs, jog naujasis mūsų produktas vėlgi nėra idealus, todėl būtina atsižvelgti ir į visuomenės poreikius. Tokia yra mūsų vienintelė galimybė. Tai, kuo mes tikime, ir tai, ką mes darome, turi būti užtikrinta, nepriklausomai nuo to, kaip, bėgant laikui, varijuos suvokimas apie mūsų veiklą.

Keisdami produkto pakuotę ir siekdami, kad ji taptų kur kas patrauklesnė potencialiems vartotojams, turime nepamiršti ir dabartinių brolių, kuriems tas pats patrauklumas yra ne mažiau svarbus. Formaliai tariant, mes turėtume – o iš tikrųjų taip ir darome – aktyviai rinktis progresyvesnį profilį, tu pačiu mandagiai, bet tvirtai „leisti savo šviesai šviesti žmonijos priešaky“. Šviečianti žvakė lange yra kviečiantis simbolis, kurį supranta absoliučiai visi, o kai kurie ima ir pasibeldžia į duris. Asmeniškai aš esu kategoriškai nusistatęs prieš ėjimą į gatves ir atviro rekrutavimo principą. Tiesioginiai pardavimai skirti ne Mūrininkijai, nors galbūt kai kurie iš mūsų ir norėtų, kad būtų taip. Mūrininkija yra tam, kad priimtų ir skatintų tuos, kurių protas jau yra tam pasirengęs, kurie ieško ir siekia tų žinių, kurias suteikti gali tik Karališkasis Menas. Tai nėra skirta kiekvienam, tačiau visais laikais kiekvienoje valstybėje ir kiekvienoje tautoje atsirasdavo tokių, kurie girdėdavo Laisvojo Mūrininko žodį. Keisdami ir tobulindami pakuotę, galime lengviau identifikuoti vartotoją, galime didinti jų skaičių, bet negalime to vartotojo sukurti. Mes turime keisti pakuotę atsižvelgdami į elementus, kurie buvo nurodyti mūsų diskusijų dokumente „Pasikeitimų programa – Kelias pirmyn“: viešasis įvaizdis, narystė, labdara, politika, administracinis korpusas ir komunikacija. Tai yra kiekvieno iš mūsų – nuo žemiausios iki aukščiausios grandies – užduotis dirbti ta kryptimi ir atrasti pačios aukščiausios kokybės elementų mišinį, kad Mūrininkijos tradicijos vėl atgimtų ir suklestėtų. Ir ne vien tik mūsų, bet ir ateinančių kartų labui.

Reziumuodamas šią kalbą, norėčiau pabrėžti, kad ir naujajame tūkstantmetyje mes turime būti nepalaužiami ir ištikimi savo tikslams bei principams. Nemėgindami pigiomis priemonėmis užsidirbti visuomenės palankumo, pavyzdžiui, reklamuodamiesi ar imdamiesi nemasoniškos veiklos. Mes turime būti kantrūs ir mokėti laukti tinkamo laiko, kol galėsime sužibėti pačia ryškiausia šviesa. Gyvenimo tempas ateityje taps dar labiau pašėlęs negu dabar, o su šiuo tempu galima kovoti vien tik intelektualinėmis jėgomis, tad labai slidžiu keliu žengia tie, kurie tikisi gyvenimo tempo augimą įveikti emociškai. Susiklosčius tokioms aplinkybėms, kai internetas bombarduoja mus anaipol ne etiška informacija, o kartais – net pažeidžia mūsų asmeninį privatumą, tampa aišku, kad brolis Maiklas Jakslis, Tasmanijos Didžiosios Ložės Tarybos narys buvo visiškai teisus, rašydamas, kad „Visuomenė jaučia poreikį tokiai organizacijai kaip Mūrininkija. Ir tikėtina, kad ši reikmė tiktai augs, o ne mažės. Šiame šimtametyje darbovietė nėra pajėgi suformuoti tokios bendruomenės, kuri leistų patenkinti socialinius instinktus, kurie žmonėms – nepaisant nieko – vis dar yra be galo svarbūs. Daugybė žmonių šiuo metu dirba namuose, prisijungę prie išorės kompiuteriais ar telefono aparatais. Kiti gi dirba biuruose su, regis, kompleksiniais, profesionaliais ir daug galinčiais, tačiau negyvais ir emocijų neturinčiais įrengimais. Atrodo, kad didžiausia šio bendravimo ir komunikacijos amžiaus ironija yra tai, kad žmonės leidžia ir ateityje leis vis daugiau laiko vieni, patys su savimi“.

Taigi, mes turime būti atsargūs ir skubėti lėtai – „festina lente“ – kai raginsime ir kviesime Broliją žengti į XXI amžių, kai bandysime, anot brolio Roberto H. Abelio iš Naujosios Zelandijos, bent šiek tiek praskleisti šimtmečių skraistę. Jis atkreipė dėmesį į tuos brolius, kurie jau dabar baiminasi, jog Brolija praras savo orumą ir didingumą, jeigu tik nusipigins ir atvers savo veidą spekuliatyviai visuomenei. Mes norime matyti Broliją gerbiamą už jos pastangas padaryti geresniais tuos žmones, kurie ją supa – nereikia pamiršti, kad kiekvienas iš mūsų formuojame kažkieno kito sampratą apie Mūrininkiją. Žmogaus dvasingumas turi polinkį augti ir nykti cikliška. Todėl mes turime padaryti viską, kas geriausia, jog mūsų Brolija išliktų nepakitusi – o galbūt netgi dar mažiau paviršutiniška – kad ateities kartos įvertintų ją ir gerbtų dar ilgus šimtmečius.